

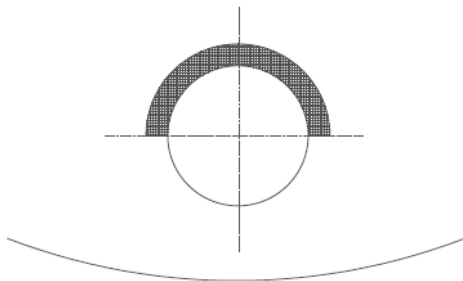
Házi feladat (9)

9.1 feladat: Hőátadás napkollektorban

Egy parabolavályús naphőerőmű napkollektora az ábrán látható elrendezésű, ahol egy hosszú, parabola keresztmetszetű vályúra beérkező napsugárzás onnan visszaverődve felmelegíti a vályú keresztmetszeti fókuszpontjára merőleges tengellyel rendelkező, abszorber felülettel ellátott csővezetékben áramló folyadékot. A hőveszteség csökkentése érdekében a csővezeték felső felületét az ábrán látható módon hőszigeteléssel látták el. Feltételezzük, hogy egy átlagos napsütéses napon a cső külső felületére jellemző felületi hőáram-sűrűség 2000 W/m^2 , mely nagyjából egyenletes felületi fűtést biztosít. Tudjuk továbbá, hogy a csővezeték belső átmérője 60 mm , a benne áramló folyadék tömegárama $0,01 \text{ kg/s}$ és a belépő folyadék hőmérséklete 20°C .

- a) Milyen hosszú csővezeték szükséges ahhoz, hogy a kilépő folyadék hőmérséklete 80°C legyen?
- b) Mekkora a kilépésnél a cső felületének hőmérséklete?

Feltételezzük továbbá, hogy a csővezeték falvastagsága nagyon kicsi (külső és belső felületének a hőmérséklete gyakorlatilag megegyezik).

További adatok az áramló folyadékra vonatkozóan:

$$\begin{aligned}c_p &= 4181 \text{ J/(kgK)} \\ \lambda &= 0,670 \text{ W/(mK)} \\ \mu &= 352 \cdot 10^{-6} \text{ Ns/m}^2 \\ \text{Pr} &= 2,2\end{aligned}$$

9.2 feladat: Hőátadás kéményben

Egy szigetetlen fém kéménycsőben forró levegő áramlik, melynek tömegárama $0,05 \text{ kg/s}$, belépő hőmérséklete pedig 103°C . A kémény vízszintes fekvésű, hossza 5 m , belső átmérője pedig $0,15 \text{ m}$. Tudjuk, hogy a kéménycsővet körülvevő közeg hőmérséklete 0°C , míg a kilépésnél a levegő 77°C -ra hűl. A kéménycső külső felülete és a csövet körülvevő levegő közötti hőátadási tényező értéke $6 \text{ W/(m}^2\text{K)}$.

- a) Számolja ki a hőveszteséget a kéménycső teljes hossza mentén!

b) Mekkora a felületi hőáram-sűrűség és a cső felületének a hőmérséklete a kilépésnél, ha a csőfal vastagsága elhanyagolhatóan kicsi? Figyelem, a hűlés miatt a felületi hőáram-sűrűség a teljes hossz mentén változik!

További adatok a csőben áramló levegőre vonatkozóan:

$$c_p = 1010 \text{ J/(kgK)}$$

$$\lambda = 0,03 \text{ W/(mK)}$$

$$\mu = 208 \cdot 10^{-7} \text{ Ns/m}^2$$

$$\text{Pr} = 0,7$$

9.3 feladat: Turbulens filmkondenzáció függőleges cső mentén

Egy 1 m hosszú és 80 mm külső átmérőjű, függőleges cső mellett környezeti nyomáson telített gőz áramlik 0,64 m/s-os sebességgel. A cső külső felületét a benne áramló hideg víz 50°C, állandó hőmérsékleten tartja. Mennyi a hőáramlás a két közeg között és mennyi a kondenzáció sebessége, vagyis a kondenzálódó telített gőz tömegárama? Számítsuk ki a folyadékréteg vastagságát a hengeres fal alján! Feltételezzük, hogy a kondenzátum rétegvastagsága a henger átmérőjéhez képest sokkal kisebb, ezért alkalmazhatóak a függőleges falon történő kondenzáció esetében használatos összefüggések.

Adatok:

Telített gőz ($p=1,0133 \text{ bar}$):

$$T_{\text{sat}}=100^\circ\text{C}$$

$$\rho=0,596 \text{ kg/m}^3$$

$$r_{fg}=2257 \text{ kJ/kg}$$

Telített víz (75°C):

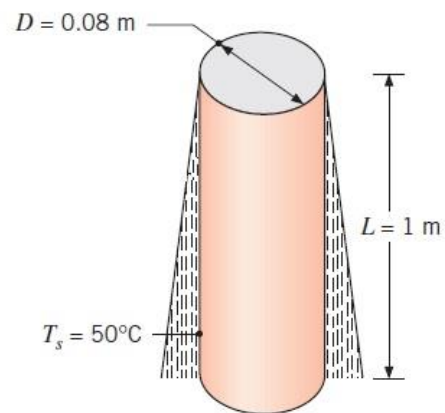
$$\rho = 975 \text{ kg/m}^3$$

$$\mu=375 \cdot 10^{-6} \text{ Ns/m}^2$$

$$\lambda_f=0,668 \text{ W/(mK)}$$

$$r_{fg}=2257 \text{ kJ/kg}$$

$$c_p=4193 \text{ J/(kgK)}$$

Segítség:

A módosult fajlagos forráshő számítására vonatkozó összefüggés:

$$r'_{fg} = r_{fg} (1 + 0,68 \cdot Ja) ,$$

ahol Ja a Jakob-szám, mely definíció szerint:

$$Ja = \frac{c_{p,l}(T_{sat} - T_s)}{r_{fg}}$$

A Reynolds-szám az alábbi összefüggés alapján számítható:

$$Re_{lok} = \frac{4\rho_l w_v \delta(x)}{\mu_l},$$

ahol

$$\delta(x) = \left(\frac{4\lambda_l \mu_l (T_{sat} - T_s) x}{g\rho_l (\rho_l - \rho_v) r_{fg}} \right)^{1/4}.$$

Ebből

$$\overline{Nu}_L = \frac{\bar{\alpha}_L (v_l^2/g)^{1/3}}{\lambda_l} = \begin{cases} 1,47\overline{Re}^{-1/3}, & \overline{Re} \leq 30 \\ \frac{1,08 \cdot \overline{Re}^{1,22} - 5,2}{\overline{Re}}, & 30 \leq \overline{Re} \leq 1800 \\ \frac{8750 + 58Pr_l^{-0,5} \cdot (\overline{Re}^{0,75} - 253)}{\overline{Re}}, & \overline{Re} > 1800; Pr_l \geq 1 \end{cases}.$$

Ha a Re-szám kiszámítása nélkül szeretnénk a Nusselt-számot meghatározni, csupán anyagi paraméterek segítségével, akkor az alábbiak szerint járhatunk el:

$$\overline{Nu}_L = \frac{\bar{\alpha}_L (v_l^2/g)^{1/3}}{\lambda_l} = \begin{cases} 0,943P^{-1/4}, & P \leq 15,8 \\ \frac{1}{P} (0,68P + 0,89)^{0,82}, & 15,8 \leq P \leq 2530 \\ \frac{1}{P} [(0,024P - 53)Pr_l^{1/2} + 89]^{4/3}, & P > 2530; Pr_l \geq 1 \end{cases},$$

ahol P meghatározásával választunk a lamináris sima, lamináris hullámos és turbulens áramlásra vonatkozó összefüggések közül:

$$P = \frac{\lambda_l L (T_{sat} - T_s)}{\mu_l r'_{fg} (v_l^2/g)^{1/3}},$$

melyből a hőátadási tényező értéke megadható:

$$\bar{\alpha}_L = \frac{\overline{Nu}_L \lambda_l}{(v_l^2/g)^{1/3}}.$$

9.4 feladat: Hőátadás buborékos forrás során

Egy alulról elektromosan fűtött, 0,3 m átmérőjű rézedényben vizet melegítünk. Az edény alja sima felületű és 118°C-os, állandó hőmérsékletű. Becsüljük meg a víz felforralásához szükséges hőteljesítményt, az elgőzölgés tömegáramát, a kritikus hőfluxust és a DNBR-t! Stacioner állapotot vizsgálunk, feltesszük, hogy a melegített víz 1,01 bar környezeti nyomású levegővel érintkezik, továbbá elhanyagoljuk az elektromos főzőlapnak a környezetbe történő hő leadása következtében fellépő hőveszteségét.

Adatok:

Telített víz (100°C):

$$\rho_l = 957,9 \text{ kg/m}^3$$

$$c_{p,l} = 4217 \text{ J/(kgK)}$$

$$\mu_l = 297 \times 10^{-6} \text{ Ns/m}^2$$

$$Pr_l = 1,76$$

$$r_{fg} = 2257 \text{ kJ/kg (fajlagos forráshő)}$$

$$\sigma = 58,9 \times 10^{-3} \text{ N/m}$$

Telített gőz (100°C):

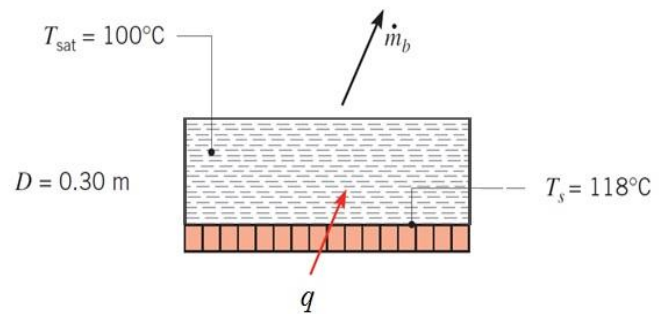
$$\rho_v = 0,5956 \text{ kg/m}^3$$

Segítség:

Térfogati (buborékos) forrás az alábbi, empirikus képlet alapján meghatározható felületi hőfluxus esetén alakul ki:

$$q_s'' = \mu_l r_{fg} \left[\frac{g(\rho_l - \rho_v)}{\sigma} \right]^{1/2} \left(\frac{c_{p,l} \Delta T_e}{C_{s,f} r_{fg} Pr_l^n} \right)^3,$$

ahol $C_{s,f} = 0,0128$ és $n = 1,0$ sima felületű rézedényben melegített víz esetére vonatkozó állandók, melyek értéke az alább mellékelt táblázatból kiolvasható.

Surface–Fluid Combination	$C_{s,f}$	n
Water–copper		
Scored	0.0068	1.0
Polished	0.0128	1.0
Water–stainless steel		
Chemically etched	0.0133	1.0
Mechanically polished	0.0132	1.0
Ground and polished	0.0080	1.0
Water–brass	0.0060	1.0
Water–nickel	0.006	1.0
Water–platinum	0.0130	1.0
<i>n</i> -Pentane–copper		
Polished	0.0154	1.7
Lapped	0.0049	1.7
Benzene–chromium	0.0101	1.7
Ethyl alcohol–chromium	0.0027	1.7

A kritikus hőfluxus edényben történő buborékos forrás esetén az alábbi, empirikus képlettel adható meg:

$$q''_{max} = 0,149 r_{fg} \rho_v \left[\frac{\sigma g (\rho_l - \rho_v)}{\rho_v^2} \right]^{1/4} .$$